

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. de [REDACTED]
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
29 april 2022

Kenmerk
[REDACTED]

Telefoon
[REDACTED]

Bijlage(n)

Onderwerp

Verzoek advies Verzamelwet SZW 2023

Geachte [REDACTED]

Op 15 februari 2022 kregen wij van u het verzoek tot een bestuurlijke reactie en uitvoeringstoets op het wetsvoorstel voor de Verzamelwet 2023 van het ministerie van SZW.

Hierbij voldoen wij graag aan het verzoek. De voorgestelde wijzigingen zien op arbeidswetgeving, de socialezekerheidswetgeving en wetgeving rondom de structuur van de uitvoeringsorganisaties.

De voorstellen dienen ter verduidelijking en nadere invulling van eerder gemaakte beleidskeuzes en het herstellen van omissies. U heeft ons gevraagd te reageren op de uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid, de beoogde datum van inwerkingtreding en de financiële effecten van het wetsvoorstel.

In deze brief reageren wij op de volgende voorstellen in het wetsvoorstel voor de Verzamelwet 2023: Kinderopvang en Schuldhulpverlening (beslagvrije voet).

Kinderopvang: wijzigingen uitvoerbaar mits onze punten worden overgenomen

Wij doen een aantal aanpassingen voor de voorgestelde wijzigingen op het gebied van kinderopvang, met name vanuit het perspectief van uitvoerbaarheid, toezicht en handhaving.

Deze hebben betrekking op de gehanteerde termen en het effect hiervan op de uitvoeringspraktijk, aandachtspunten voor de optie van een gezamenlijke oudercommissie en het toezicht op de gastouderopvang. Wanneer deze aanpassingen worden doorgevoerd, achten we de wijzigingen uitvoerbaar en te handhaven. We zullen het hieronder artikelsgewijs toelichten.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

1.58a lid 1 Wet Kinderopvang:

De term “locatie” is niet gedefinieerd in de regelgeving Kinderopvang. In de memorie van Toelichting staat: “Van eenzelfde locatie is sprake wanneer beide voorzieningen hetzelfde adres delen of zich bevinden in hetzelfde of een aangrenzend gebouw of perceel.” Er worden nu twee begrippen gebruikt die niet worden gedefinieerd, te weten locatie en perceel. Locatie wordt ook elders gebruikt in de regelgeving en daar lijkt het een andere betekenis te hebben dan in dit voorgestelde artikel. Dit gaat onduidelijkheden opleveren in de uitvoering. Wij stellen voor om deze bepaling als volgt te wijzigen:

In afwijking van artikel 1.58, eerste lid, kan een houder van kindercentra en/of gastouderbureaus een gecombineerde oudercommissie instellen indien deze in hetzelfde of een aangrenzend gebouw meer dan een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert.

Naast het voorgaande punt over locatie voorzien wij in de huidige omschrijving ‘hetzelfde of een aangrenzend gebouw’ knelpunten in de uitvoering. Dit omdat hiermee niet ondenkbare situaties als twee locaties aan weerszijden van een straat, twee locaties aan weerszijden van bijvoorbeeld een school, locaties met net iets meer dan twee panden ertussen of locaties aan een plein/sportveld/in twee straten met achterzijden vlakbij elkaar hiermee alsnog worden uitgezonderd. Terwijl ook deze locaties ook door ouders heel goed als een locatie gevoeld kunnen worden. Dit is in de uitvoering voor houders onpraktisch, maar hierbij worden ook veel discussies met toezichthouders en/of handhavers voorzien. Omdat het voor houders niet begrijpelijk is waar deze keuze is gemaakt.

Wij verzoeken u dan ook dringend om nog eens goed na te gaan of de enge bepaling ‘in hetzelfde of een aangrenzend gebouw’ inderdaad het enige is wat zij willen regelen. Als de wetgever ook een wat ruimere invulling voorzien heeft, verzoeken wij de bepaling hierop aan te passen en één en ander conform die ruimere uitleg te verwoorden. Indien de enge uitleg wel is wat de wetgever heeft voorzien, verzoeken wij de wetgever om de motivering voor deze enge uitleg nadrukkelijk in de Memorie van Toelichting op te nemen, zodat bij discussies in toezicht en handhaving hiernaar verwezen kan worden en de keuze helder uitgelegd wordt.

Er zijn onder andere door de harmonisatie van 2018 houders die op 1 adres twee kinderdagverblijven exploiteren. In de memorie van die Wijzigingswet is hier ook aandacht aan besteed: “In het geval dat een peuterspeelzaal op hetzelfde adres staat ingeschreven als een kinderdagverblijf van dezelfde houder, zullen er na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel twee kinderdagverblijven van dezelfde houder op hetzelfde adres staan ingeschreven.¹” Door in dit nieuwe artikel te bepalen dat de gecombineerde oudercommissie alleen kan wanneer het gaat om een KDV en een BSO van 1 houder, valt die situatie buiten deze regeling.

Op dit moment gaat het om 74 houders die op 1 en hetzelfde adres meer dan 1 kinderdagverblijf geregistreerd hebben staan. En daarnaast zijn er dan ook nog die situaties waarbij 1 houder op aansluitende adressen kindercentra hebben, bijvoorbeeld op huisnummer 12 en 14. Die vallen buiten die 74 houders, maar voor ouders voelt die situatie ook als 1 kinderdagverblijf.

¹ https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20161028/memorie_van_toelichting/document3/f=vk8te6j3mgx2.pdf

Ook zijn er gastouderbureaus die vallen onder 1 houder, en op hetzelfde adres geregistreerd staan. Denk aan de Viaviela registraties waarbij dit regelmatig gezien wordt. Daar zit dan 1 partij achter, met eenzelfde overkoepelend beleid, maar verschillende LRK-nummers en wellicht ook KVK-registraties. Op dit moment gaat het om 12 houders die meerdere gastouderbureaus geregistreerd hebben staan op 1 adres. Art. 1.58 lid 1 regelt de verplichting tot het instellen van een oudercommissie zowel voor de kindercentra, als voor de gastouderbureaus.

Door de in het vorige punt aangedragen wijziging wordt tevens de mogelijkheid gecreëerd om een gecombineerde oudercommissie in deze situaties mogelijk te maken.

1.58a lid 2 Wet Kinderopvang:

In dit lid wordt gesteld dat op een gecombineerde oudercommissie de artikelen 1.58, tweede tot en met zesde lid, 1.59 en 1.60 van deze wet van overeenkomstige toepassing zijn. In deze opsomming staat het tweede en het derde lid van art. 1.58 ten onrechte. In die leden wordt juist geregeld dat er sprake kan zijn van alternatieve ouderraadpleging. Wanneer de houder een gecombineerde oudercommissie instelt, voldoet hij niet aan de voorwaarden voor alternatieve ouderraadpleging. Lid 2 en 3 zijn daarom niet van toepassing voor de situatie van een gecombineerde oudercommissie. Wij stellen voor deze bepaling te schrappen. Dan blijft op basis van artikel 1.58 Wko de keuze voor alternatieve ouderraadpleging bestaan voor de situaties daar genoemd. Op basis van de uitzonderingsbepaling van 1.58a kan de houder in die situaties als alternatief kiezen voor een gecombineerde oudercommissie. Maar dan zijn de regels voor de alternatieve ouderraadpleging niet nodig.

1.58a lid 3 Wet Kinderopvang:

De omschrijving van dagopvang wijkt op punten af van de definitie dagopvang in het Besluit Registers. Om daarover onduidelijkheid te voorkomen stellen wij voor de definitie uit Besluit Registers exact over te nemen in deze bepaling. Maar voor duidelijkheid en leesbaarheid liever nog de definitie dagopvang, net als voor buitenschoolse opvang, in artikel 1.1 Wko opnemen.

1.58a lid 4 Wet Kinderopvang:

In art. 1.59 lid 4 is vastgelegd dat een oudercommissie beslist bij een meerderheid van stemmen. Dit houdt in volgens gangbaar spraakgebruik dat er sprake moet zijn van minimaal de helft + 1. In het nu voorgestelde lid wordt bepaald dat er voor een besluit van de gezamenlijke oudercommissie zowel een meerderheid van stemmen moet zijn van de ouders van de dagopvang, als van de ouders van de BSO. Wat inhoudt dat de gezamenlijke oudercommissie uit minimaal 6 leden, waarvan 3 van de BSO en 3 van de dagopvang moet bestaan. Is dit inderdaad zo bedoeld? Het rekenvoorbeeld uit de Memorie van Toelichting gaat uit van minder dan 6 leden.

Om te kunnen beoordelen of de besluiten conform deze bepaling zijn genomen, zal de oudercommissie voor elk besluit een aanwezigheidslijst (inclusief aanduiding welk kindercentrum de ouder vertegenwoordigt) moeten bijhouden en een lijst waarop de stemmen per persoon zijn opgenomen. Deze lijsten moeten vervolgens door de houder worden bewaard, zodat de houder aan kan tonen dat de besluiten van de oudercommissie op de juiste wijze zijn genomen en de houder derhalve gerechtvaardigd het advies van de oudercommissie heeft gevolgd. Naast de hiermee gepaard gaande administratieve rompslomp (en toename van de regeldruk) is het de vraag of de toezichthouder hier toezicht op kan (en zou moeten) houden.

Wij stellen voor om deze bepaling niet op te nemen als art 1.58a lid 4 maar op te nemen in artikel 1.59 lid 2 Wko. Dan wordt dit onderdeel van het reglement. De toezichthouder kan dan controleren of in het reglement hierover een bepaling is opgenomen. Als de uitvoering van de bepaling dan tot klachten leidt, kunnen deze aan de geschillencommissie worden voorgelegd.

Daarnaast lijkt de bepaling niet overeen te komen met de bedoeling die in de Memorie van Toelichting (paragraaf 2.9.1) is weergegeven. In de toelichting staat dat de bedoeling is, dat de gecombineerde OC geen beslissingen kan nemen die specifiek betrekking hebben op één van de twee kindercentra, zonder dat de oudervertegenwoordiging van het specifieke kindercentrum dat het besluit betreft het daarmee (in meerderheid) eens is. In het artikel zelf wordt echter een meerderheid van zowel de gehele oudercommissie, als van het betreffende onderdeel, als van het andere onderdeel gevraagd. Dit lijkt erg beperkend. Naar onze mening is een algemene meerderheid plus een meerderheid van het betreffende onderdeel voldoende.

Artikel 1.62 lid 3 Wet Kinderopvang:

Wij gaan ervan uit dat de norm van 50% geldt per gemeente. Om hierover onduidelijkheden te voorkomen verzoeken wij om dit te specificeren in het artikel door per gemeente erbij op te nemen. De opsomming van artikelen waarop toezicht plaatsvindt staat nu ook al zo in de Wko maar niet alles is van toepassing op gastouderopvang (bijv. oudercommissie). Dus hier is het de optie om een en ander in lijn met de regels op te nemen.

Gezien de verdere ontwikkelplannen met de kwaliteit gastouderopvang en de ontwikkelingen van het toezicht in het algemeen, is de vraag of het verstandig is om deze bepaling op wetsniveau te regelen. Een wettelijke bepaling is niet snel aan te passen, ook niet als een andere vorm van toezicht dat wenst of als er onvoorziene omstandigheden zijn waardoor aanpassing van de norm eventueel gewenst is. Mogelijk past regeling op een lager niveau hier beter bij.

Met betrekking tot de beslagvrije voet willen wij graag het volgende naar voren brengen:

Wijziging artikel 475da Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering

We zijn verheugd dat, mede dankzij de inzet van de VNG, met de wijziging van Artikel 475da van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, een oplossing wordt geboden voor bepaalde groepen inwoners, die onbedoeld onvoldoende werden beschermd in hun bestaansminimum, wanneer sprake is van hoge woonkosten. Met de voorgestelde wijziging worden bijna alle inwoners met hoge woonkosten op dezelfde wijze behandeld, ongeacht hun inkomen. Ook zijn wij verheugd dat de in de wet genoemde periode van zes maanden voor de ophoging van woonkosten wordt geschrapt en de periode voortaan wordt vastgelegd in een ministeriële regeling, waardoor de periode kan worden aangepast aan de situatie op de woningmarkt.

Omdat dit in de praktijk een groot knelpunt blijkt te zijn, zijn wij wel benieuwd op welke termijn een ministeriële regeling tegemoet kan worden gezien en welke periode gehanteerd zal worden vanaf 1-1-2023. In onze bestuurlijke reactie op de Verzamelwet SZW 2022 hebben wij aangegeven groot voorstander te zijn van een bredere toepassing van de woonkostencorrectie.

Gemeenten hebben behoefte aan bredere toepassing van de woonkostencorrectie. Het is van groot belang dat inwoners die te maken krijgen met een beslaglegging kunnen blijven voorzien in hun levensonderhoud, hun vaste lasten kunnen betalen en een sluitend budget kunnen hebben voor een schuldregeling als dat nodig is.

Gezien de huidige krapte op de woningmarkt en de schaarste in het aanbod van betaalbare huurwoningen, zien gemeenten veelvuldig dat inwoners met (relatief) hoge woonkosten dieper in de problemen raken door het ontbreken van de woonkostencorrectie. De huidige situatie met oplopende inflatie en snel stijgende energielasten zorgen er daarnaast voor dat de bestaanszekerheid van grotere groepen inwoners toch al onder druk staat.

Er moet voorkomen worden dat de schulden van inwoners in deze situaties verder oplopen. Wij vragen ons af hoe de bredere toepassing van de woonkostencorrectie zich verhoudt tot de regel dat iedereen minimaal 5% aflost. Betekent dit dat inwoners op of onder bijstandsniveau er uiteindelijk niet op vooruit gaan omdat aan het einde van de berekening van de BVV alsnog wordt uitgegaan van een BVV van 95%? Of wordt deze regel losgelaten? Wij pleiten voor dit laatste omdat dit bijdraagt aan het borgen van bestaanszekerheid van inwoners.

Impact beperkt

De impact van deze wetwijziging op inzet van gemeenten is beperkt. De wijzigingen moeten tijdig in de verschillende rekentools worden aangepast. Daarnaast zullen de op de rekentools aangesloten softwareleveranciers wellicht beperkte aanpassingen moeten doen. Ten slotte is mogelijk aanpassing van de modelmededeling nodig. Gemeenten die bevragingen doen in de rekentool krijgen automatisch de juiste berekening.

Vanwege de beperkte impact is het wetsvoorstel voor gemeenten goed uitvoerbaar en is realisatie op de beoogde datum mogelijk. Voorwaarde daarbij is wel dat de definitieve specificaties tijdig beschikbaar zijn en de verschillende rekentools en aansluiting daarop tijdig kunnen worden aangepast. De financiële consequenties van het wetsvoorstel zijn nihil, dan wel beperkt voor gemeenten. Samenvattend is onze conclusie op het wetsvoorstel positief.

Verduidelijk de woonkosten die moeten worden meegenomen

Wij zijn van mening dat de woonkosten die meegenomen moeten worden verder moeten worden verduidelijkt. In onze bestuurlijke reactie op de Verzamelwet SZW 2022 hebben wij dit punt ook al aangegeven. In de uitvoeringspraktijk zien we dat onduidelijk is welke woonkosten meegenomen moeten worden in de woonkostenverhoging van de beslagvrije voet. Onduidelijkheid hierover belemmert een uniforme bvv-berekening en hierdoor is het ook voor inwoners en hun belangenbehartigers niet helder waar recht op is.

Het is van belang om vanuit de coördinerende rol van SZW te komen tot een gezamenlijke richtlijn, zodat iedereen die te maken heeft met de beslagvrije voet (beslag leggende partijen, inhoudingsplichtigen, maar ook schuldhelpverleners et cetera) hetzelfde uitgangspunt hanteert. De VNG is graag bereid mee te denken over het uitwerken van een dergelijke richtlijn.

Overige aandachtspunten uit de uitvoeringspraktijk

Uit de gemeentelijke praktijk signaleren wij nog een aantal andere knelpunten bij de uitvoering van de BVV. Deze hebben wij in een bijlage toegevoegd.

Wij vertrouwen erop u met het bovenstaande voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd en geven u in overweging bij het verdere wetgevingstraject rekening te houden met de door ons naar voren gebrachte opmerkingen.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Algemeen directeur